

14 mei 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel- van der Rijken, advocaat te Breda,

tegen:

(wijlen) broeder [naam],

geboren op [datum], onbekend of hij nog in leven is,

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tot [datum] lid van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 oktober 2013.

Op 11 februari 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

Op 8 april 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken.

Namens de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) is verschenen broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is gedurende de periode 1957-1959, na de koorrepetities, op de [school] te [plaats], seksueel misbruikt door aangeklaagde.

Klager komt uit een katholiek gezin. Klager is de jongste van zes kinderen en is tijdens de oorlog geboren. Klager ging naar de basisschool [naam] te [plaats] en zong daar bij het koor. Omdat het gezin van klager dichtbij het klooster woonde was er een nauw contact tussen het gezin en de broeders die op de school werkzaam waren. Ook nadat klager de basisschool verlaten had, bleef hij bij het [koor] zingen. Aangeklaagde was de hoofdonderwijzer van de school en de dirigent van het jongenskoor van [school]. Koorrepetities waren er zeker drie maal per week. De repetities vonden na schooltijd plaats in de school. Op enig moment werd klager verzocht naar de directiekamer van aangeklaagde te komen. Aangeklaagde sloot de

deur en deed de broek van klager naar beneden. Onder het mom van “seksuele voorlichting” en het “schoonhouden van de penis” betastte en bevoelde aangeklaagde de geslachtsdelen van klager. Dit is ongeveer zes à zeven keer voorgevallen in een periode van ongeveer anderhalf jaar. Ook heeft aangeklaagde de geslachtsdelen van klager een keer betast toen hij met het koor op kamp was in [plaats]. Het misbruik vond toen plaats in de slaapzaal. Klager vond het vreemd en vervelend dat aangeklaagde aan zijn geslachtsdelen zat; hij wist niet wat hij ervan moest denken. Om die reden vroeg hij twee vriendjes of hen iets soortgelijks overkwam. De vriendjes overtuigden klager ervan dat het gedrag van aangeklaagde niet normaal was en adviseerden hem dit te melden. Klager heeft toen vanuit een telefooncel gebeld met broeder [naam] met wie klager een goede band had. Broeder [naam] liet klager weten er met zijn vader over te zullen spreken. Met klager is er daarna nooit meer over gesproken; niet met broeder [naam] en evenmin met zijn vader. Wel hoorde klager later dat aangeklaagde was overgeplaatst. Klager heeft aangeklaagde nooit meer gezien en het misbruik is geëindigd.

2.2. Klager heeft na de lagere school de MULO gevolgd en is daarna gaan werken. Hoewel het misbruik steeds in zijn achterhoofd heeft gespeeld, heeft klager geen nare ervaringen overgehouden aan het misbruik in zijn jeugd. Het heeft klager goed gedaan dat hij destijds gehoord en geloofd is door broeder [naam] en dat die meteen actie heeft ondernomen. Klager heeft een gesprek gevoerd met broeder [naam] en heeft een melding gedaan bij het Meldpunt. Omdat er aanvankelijk geen steunbewijs was heeft klager geen klaagschrift ingediend. Bij klager was de indruk gewekt dat dit geen zin had. Toen later bleek dat de heer [naam] eveneens slachtoffer was van aangeklaagde heeft klager uiteindelijk de procedure gestart.

2.3. Klager wil melden wat hem is overkomen. Hij wenst erkenning voor hetgeen hem is aangedaan en wenst serieus genomen te worden.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Broeder [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat in de archieven uitgebreid onderzoek is verricht naar het leven van aangeklaagde. Aangezien aangeklaagde op [datum] is uitgetreden is van hem geen persoonlijk archief bijgehouden en/of beschikbaar. Evenmin is hem bekend of aangeklaagde nog in leven is. Wel heeft broeder [naam] kunnen achterhalen dat aangeklaagde in oktober 1959 plotseling van de [school] is vertrokken. Aangeklaagde zou zijn vervangen wegens “ziekte”. Broeder [naam] heeft zowel in zijn reactie als ter zitting opgemerkt dat het hem zeer spijt dat dit klager is overkomen. Het doet hem deugd dat klager geen nare ervaringen heeft overgehouden aan het misbruik, maar niettemin is het zeer beschamend en doet het hem leed dat een zodanig flagrante schending van vertrouwen zou hebben plaats gevonden. Broeder [naam] wil, indien de klachtencommissie de klacht van klager voldoende aannemelijk acht, namens de congregatie het seksueel misbruik erkennen en daarvoor excuses aanbieden. Aangenomen dat het seksueel misbruik heeft plaats gevonden dan had het nooit mogen gebeuren; het druist geheel in tegen het religieus leven dat zij als broeders leiden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zevenenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Aangezien aangeklaagde niet te traceren is dan wel is overleden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in de periode 1957-1959 op de [school] te [plaats] na de koorrepetitie, het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het bevoelen en betasten van de geslachtsdelen van klager; dit alles onder het voorwendsel van het geven van seksuele voorlichting en het controleren van het schoonhouden van de penis. Dit misbruik heeft ongeveer zes à zeven maal plaats gevonden, gedurende een periode van ongeveer anderhalf jaar. Ook heeft het misbruik een keer plaatsgevonden tijdens het koorkamp; ook daar betastte aangeklaagde de geslachtsdelen van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klacht van de heer [naam] (2013W1038). Ook hij beschrijft seksueel misbruik na de koorrepetitie, in de vorm van het betasten van de geslachtsdelen, onder het mom van het geven van seksuele voorlichting en het schoonhouden van de penis.

Daarbij komt dat broeder [naam] heeft bevestigd dat uit de archieven blijkt dat aangeklaagde in oktober 1959 plotseling van de [school] is vertrokken en werd vervangen vanwege “ziekte”.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie van klager tot aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik ongeveer dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Het is onbekend of aangeklaagde nog in leven is. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet is te traceren en misschien wel is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. Broeder [naam] heeft hiertoe een eerste stap gezet door zowel in de schriftelijke reactie, als ter zitting het leed dat klager is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.6. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis), voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van de Heilige Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) om de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 mei 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.